

Početna stranica>Zakonodavstvo i sudska praksa>Pravo EU-a

Pravo EU-a

Europska unija (EU) ima svoj pravni sustav i pravo – glavna pravila i načela utvrđena su u osnivačkim ugovorima. EU može donositi pravne i zakonodavne akte, koje države članice moraju poštovati i primjenjivati.

Pravo EU-a pravno je obvezujuće i javno dostupno na svim [službenim jezicima EU-a](#). Na [web-mjestu EUR-Lexa](#) možete pristupiti potpunim tekstovima pravnih dokumenata EU-a na svim tim jezicima te možete potražiti određeni zakon ili zakonodavni akt.

Izvori prava EU-a

Dva su glavna izvora prava EU-a: **primarno pravo** i **sekundarno pravo**.

Primarno pravo uspostavljeno je ugovorima kojima se utvrđuje pravni okvir Europske unije. Sekundarno pravo sastoji se od pravnih instrumenata koji se temelje na tim ugovorima, kao što su uredbe, direktive, odluke i sporazumi. Uz to, postoje i opća načela prava EU-a, [sudska praksa](#) koju je razvio Sud Europske unije i [međunarodno pravo](#).

Posebna je značajka prava EU-a činjenica da može biti izravno izvršivo na sudovima država članica EU-a („izravan učinak”) te da se zakoni država članica EU-a mogu smatrati neprimjenjivima kad su u proturječju s pravom EU-a („nadređenost” potonjeg).

Primarno pravo EU-a (Ugovori)

Primarno pravo smatra se hijerarhijski najvišim izvorom prava u Europskoj uniji. Ono se nalazi na vrhu europskog pravnog poretka i sastoji se uglavnom od sljedećih [ugovora](#):

„osnivački” ugovori: [Ugovor o Europskoj uniji](#), [Ugovor o funkcioniranju Europske unije](#) i [Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju](#), protokoli i prilozi ugovorima, ugovori u pristupanju država članica Europskoj uniji i drugi ugovori.

Tim se ugovorima zajednički određuje podjela vlasti između Unije i država članica i utvrđuju se postupak donošenja odluka, ovlasti institucija EU-a te opseg njihovih aktivnosti u svakom području politike.

Zadnja revizija primarnog prava EU-a provedena je [Ugovorom iz Lisabona](#), koji je stupio na snagu u prosincu 2009. (u gore navedene ugovore uključene su izmjene na temelju Ugovora iz Lisabona).

Sekundarno pravo EU-a (zakonodavstvo, sporazumi itd.)

Sekundarno pravo obuhvaća takozvane jednostrane akte i sporazume.

Jednostrani akti uglavnom su oni navedeni u članku 288. [Ugovora o funkcioniranju EU-a](#): uredbe, direktive, odluke, mišljenja i preporuke. Uz to, postoje posebni akti koji se temelje na prethodnim ugovorima, primjerice za kaznena pitanja i dalje se primjenjuju „okvirne odluke” (donesene su prije nego što je Ugovor iz Lisabona stupio na snagu, kad je sudska i policijska suradnja u kaznenim pitanjima imala poseban status. Više informacija o tome dostupno je na sljedećoj poveznici: [summaries - criminal matters until November 2009](#)). Pravno obvezujući akti doneseni zakonodavnim postupkom (kao što su uredbe, direktive i okvirne odluke) nazivaju se zakonodavnim aktima ili „zakonodavstvom”.

Sporazumi obuhvaćaju: međunarodne sporazume ili konvencije koje je potpisala Zajednica ili Europska unija s državom ili organizacijom izvan EU-a, sporazume među državama članicama i međuinstitucijske sporazume koje su sklopile različite institucije EU-a.

Sažeci zakonodavstva i dodatne informacije

Osim [EUR-Lexa](#), na kojem su dostupni potpuni tekstovi svih pravnih dokumenata EU-a, na [web-mjestu „Summaries of EU legislation”](#) (Sažeci zakonodavstva EU-a) nalaze se glavni elementi zakonodavstva EU-a predstavljeni na sažet i lako razumljiv način. Dostupno je oko 3000 sažetaka zakonodavstva EU-a u obliku informativnih članaka podijeljenih po tematskim područjima koja odgovaraju [aktivnostima EU-a](#). Teme su raznolike, od poljoprivrede do prometa, te predstavljaju sveobuhvatnu i ažuriranu sliku zakonodavstva EU-a. No nisu obuhvaćene pravne odluke koje imaju samo privremenu važnost, kao što su odluke o dodjeli bespovratnih sredstava.

Nadalje, u bazi podataka na [EUR-Lexu](#) mogu se pratiti svi zakonodavni prijedlozi tijekom postupka donošenja odluka u institucijama EU-a, dok su u bazi [Europe Direct](#) dostupni dodatni pristupačni sažeci ponekad prilično opsežnog i tehnički zahtjevnog zakonodavstva EU-a (također odgovara na pitanja građana o EU-u)

Posljednji put ažurirano: 18/01/2019

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.